

Liquidambar formosana

Het geslacht *Liquidambar* bestaat uit slechts vier soorten. De meest bekende is *L. styraciflua* uit Noord-Amerika, *L. orientalis* komt uit Klein-Azië terwijl *L. formosana* met de variëteit *monticola* en *L. acalycina* voorkomen in China en Taiwan. In de 2e aflevering van *Arbor Vitae* van deze jaargang werd het geslacht *Liquidambar* al behandeld. Daarbij kwam terloops *Liquidambar formosana* ter sprake, maar deze soort verdient meer aandacht.

Soortkenmerken

De kenmerken van deze soort komen voor een groot deel overeen met die van de Amerikaanse *L. styraciflua*. *L. formosana* heeft zijn groeiplaats echter in Midden- en Zuid-Oost-China, Oost-Sichuan, West-Hubei en Tibet. Op het grote eiland Taiwan (voorheen Formosa) groeit hij in een groot areaal tot 2000-2500 meter hoogte. Het gehele natuurlijke areaal beslaat daardoor een brede strook van 2500

km door heel China. Opmerkelijk is dat er weinig variatie in de soort optreedt.

Vooraf op vochtige bodems wordt het in China een grote boom tot 30-40 meter hoog met een rechte, doorgaande stam en een ronde, fraai vertakkende kroon. De bladeren zijn fraai rood getint in het voorjaar en verkleuren naar paarsrood in de herfst. In de zomer is het blad opvallend matgroen. De twijgen zijn alleen in de eerste jaren licht bezet met kurklijsten. Later zijn de takken veelal kaal met ronde lenticellen. De spitse eivormige knoppen glimmen groenig bruinrood; de zijknoppen zijn afstaand op een klein knopkussen.

Vooraf de bladvorm is verschillend met meestal een handlobbig, drielobbig blad (zelden 5-lobbig), 8-15 cm breed en 10-17 cm lang met lang toegespitste lobben. De bladrand is doorschijnend en klierachtig gezaagd/getand. Het bladoppervlak is matglanzend donkergroen; onderzijde lichtgroen en geheel behaard. De bladsteel meet 2-6 cm en is rood getint. Vooraf de fraaie wijnrode herfstkleur

Liquidambar formosana

Foto: Wout Kromhout

is een belangrijk aspect om de boom aan te planten.

In China is het een gewaardeerde straat- en laanboom. Het hout wordt gebruikt voor theekisten, het blad gebruikt men als voedsel in de zijderupsencultuur. In ons land is het een fraaie parkboom voor een beschutte, zonnige standplaats op vochtige, voedselrijke bodems. In de alternatieve geneeskunde speelt deze soort een belangrijke rol en worden voor veel uiteenlopende toepassingen delen van de boomsoort gebruikt.

Liquidambar formosana* var. *monticola

Dit is een natuurlijke variëteit uit China die gevonden wordt in Oost-Sichuan en West-Hubei. Ernest Wilson voerde hem in 1908 in Engeland in. Hij onderscheidt zich van de soort door grote bladeren die steeds drie-lobbig zijn, met een duidelijke hartvormige bladvoet. Een duidelijk onderscheidend zo-merkenmerk is de langere bladsteel tot wel 10 cm. Twijgen en bladeren zijn vrijwel kaal; de vruchthoofdjes zijn kleiner dan die van de soort. Uit ervaring in de kwekerijen weet men dat deze variëteit meer winterhard is dan de soort. *Flora of China* onderscheidt

deze variëteit niet langer en vermeldt hem als synoniem bij de soort.

Er zijn twee cultivars van *L. formosana* bekend die beide in het gekweekte sortiment te vinden zijn:

***L. formosana* 'After glow'**: deze cultivar heeft als kenmerk dat het jonge schot dieppaars is en later naar matgroen verkleurt. In de herfst verkleurt het blad naar rozerood.

***L. formosana* 'Ellen'**: deze cultivar heeft de hele zomer door wijnrode jonge bladeren aan het einde van de twijgen en takken. Het blad blijft lang aan de boom en verkleurt in de herfst naar paarsrood. Het is een snelgroeende boom met een piramidale kroonvorm. □

Liquidambar formosana 'Ellen'

Foto: Wout Kromhout

